

Informace o stavu programu Nová zelená úsporám za rok 2014

Materiál je vládě předkládán na základě usnesení vlády České republiky č. 229 ze dne 30. března 2015, kterým se v části II, odst. 1. ukládá ministrovi životního prostředí pod bodem b) informovat vládu každoročně vždy do 30. dubna o stavu programu Nová zelená úsporám za uplynulý rok včetně odhadu příjmů z dražeb emisních povolenek.

V předložené informaci pro vládu je stručný vývoj a stav administrace žádostí v rámci programu Nová zelená úsporám (dále jen „program NZÚ“) a souhrn důležitých kroků nezbytných pro jeho úspěšnou realizaci, které proběhly v roce 2014.

1. Cíle a přínosy programu NZÚ

Cílem programu NZÚ je podpora realizace opatření vedoucích ke snížení energetické náročnosti budov (úspora energie, snížení emisí skleníkových plynů a látek znečišťujících ovzduší a zlepšení kultury bydlení).

Program Nová zelená úsporám je významným prorůstovým opatřením s pozitivními dopady na českou ekonomiku, a to jak přímo na státní rozpočet, tak i pro rozvoj podnikatelské sféry v dotčených oblastech stavebnictví, strojírenství a dalších souvisejících sektorech. Dalším významným prorůstovým efektem je vytvoření nebo udržení desítky tisíc pracovních míst, zejména v oblasti stavebnictví a výroby stavebních hmot. Program je nastaven pro dosažení vysokého finančního pákového efektu, a to vysokou mírou mobilizace vlastních zdrojů soukromého sektoru.

2. Legislativní vymezení programu NZÚ

Dokumentace programu NZÚ byla zpracována dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů tak, aby finanční operace související se žádostmi byly v souladu s programovým financováním vedeny v informačním systému EDS/SMVS.

S ohledem na očekávaný rozpočet programu NZÚ, který je vyšší než 5 mld. Kč, bylo na základě vyhlášky č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku (§3) a dle Pokynu č. R 1 - 2010 požadováno předložení Dokumentace programu NZÚ Ministerstvu financí a vládě ČR ke schválení.

Dokumentace programu NZÚ byla schválena usnesením vlády České republiky č. 848 ze dne 6. listopadu 2013.

3. Zdrojové krytí programu NZÚ

Program NZÚ je zdrojově krytý určeným podílem z výnosů dražeb emisních povolenek (EUA - European Union Allowance a EUAA – European Union Aviation Allowance) v rámci EU ETS v období 2013 – 2020 dle zákona č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, ve znění

pozdějších předpisů. Výši výnosů ovlivňuje celá řada faktorů, jako je např. tzv. backloading a další strukturální změny ze strany Evropské komise v rámci evropského systému obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů.

Ministerstvo životního prostředí může v rámci programu Nová zelená úsporám vyhlásit výzvu k podávání žádostí pouze na částku, která je zdrojově kryta ze stanoveného podílu z výnosů dražeb emisních povolenek EUA a EUAA.

3.1. Finanční zdroje programu NZÚ v roce 2014

Dne 18. března 2013 se Česká republika v rámci evropského systému emisního obchodování EU ETS (European Union Emission Trading Scheme) připojila k pravidelným dražbám emisních povolenek EUA na společné dražební platformě provozované energetickou burzou v Lipsku (EEX).

Během sledovaného období, tj. do konce roku 2013, Česká republika vydražila celkem **18 602 500** povolenek EUA za **80 685 660** EUR.

Výnosy z dražeb EUA za rok 2013 při započtení kurzového rozdílu činily pro Českou republiku celkem cca **2 094,0 mil. Kč** (přesně 2 093 696 733,70 Kč).

Limit výdajů kap. 315-MŽP ve výši **1 900,0 mil. Kč** pro program NZÚ na rok 2013 byl definitivně stanoven až dne 19. prosince 2013 schválením změny zákona o státním rozpočtu na rok 2013 (zákon č. 475/2013 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2014 a o změně zákona č. 504/2012 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2013). Částka 1 900 mil. Kč byla převedena do roku 2014 jako nároky nespotřebovaných výdajů z roku 2013. Zbývající částka ve výši cca 194 mil. Kč byla příjmem státního rozpočtu.

3.2. Příjmy z dražeb emisních povolenek v roce 2014

V roce 2014 byly celkové příjmy z dražeb emisních povolenek EUA a EUAA ve výši **1 521 636 145,14 Kč**.

V souladu s § 7, odst. 5. až 7. zákona č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, ve znění pozdějších předpisů byly celkové příjmy z dražeb EUA a EUAA za rok 2014 rozděleny následovně:

- **780 308 000,00 Kč** bylo příjmem státního rozpočtu
- **481 863 294,14 Kč** bylo příjmem kapitoly 315-MŽP (program NZÚ)
- **259 464 851,00 Kč** bylo příjmem MPO

4. Finanční bilance programu NZÚ

Finanční bilance v Dokumentaci programu NZÚ vychází z celkových očekávaných zdrojů ve výši 27 000,0 mil. Kč, plynoucích ze stanoveného podílu z výnosů dražeb emisních povolenek (EUA + EUAA) za období 2013 - 2020.

Na podporu sektoru bydlení, tj. podprogramy NZÚ – Rodinné domy (RD) a NZÚ Bytové domy (BD) je v Dokumentaci programu NZÚ navrženo využít 70 % z očekávaných 27 000,0 mil. Kč, ponížených o částku 1 161,0 mil. Kč na podprogram NZÚ – Náklady státu na administraci (NSA), tj. 18 087,3 mil. Kč.

Na podprogram NZÚ - RD je bilančně pro celé období rozpočtená částka odpovídající 70 % finančního objemu kalkulovaného pro sektor bydlení, tj. 12 661,1 mil. Kč. Pro podprogram NZÚ - BD je rozpočtena částka odpovídající 30 % finančního objemu kalkulovaného pro sektor bydlení, tj. 5 426,2 mil. Kč.

Pro podprogram NZÚ – Budovy veřejného sektoru (BVS) je rozpočtena částka odpovídající 30 % z očekávaných 27 000,0 mil. Kč, ponížených o částku na podprogram NZÚ – NSA, tj. 7 751,7 mil. Kč.

Souhrn finanční bilance rozpočtených nákladů

podprogram NZÚ – NSA	1 161,0 mil. Kč
podprogram NZÚ – RD	12 661,1 mil. Kč
podprogram NZÚ – BD	5 426,2 mil. Kč
podprogram NZÚ – BVS	7 751,7 mil. Kč
CELKEM	27 000,0 mil. Kč

Pozn.: Ve výše uvedené finanční bilanci jsou rozpočtené náklady jednotlivých podprogramů uvedeny již podle vládou dne 30. března 2015 schválené změny Dokumentace programu NZÚ. Oproti původní dokumentaci je ve schválené aktualizované verzi navýšen celkový podíl rozpočtených nákladů na podprogram NZÚ – NSA o 276,0 mil. Kč, tj. cca 1 % z celkových zdrojů programu.

SFŽP ČR podal v rámci podprogramu NZÚ – NSA dvě žádosti o dotaci na výdaje spojené s administrací programu v roce 2014 v celkové výši 35,7 mil. Kč, které budou čerpány až v roce 2015. Na administraci programu MŽP čerpalo v roce 2014 celkem 2,0 mil. Kč z podprogramu NZÚ – NSA.

5. Vyhlášení 1. Výzvy k podávání žádostí

Program NZÚ byl vyhlášen spolu s 1. Výzvou MŽP k podávání žádostí o poskytnutí podpory na realizaci opatření vedoucích k úsporám energie v rodinných domech (dále jen 1. Výzva) dne 6. ledna 2014 s tím, že příjem žádostí byl spuštěn 1. dubna 2014. Tato 1. Výzva s alokací **1 900,0 mil. Kč** byla zaměřena na podporu realizace opatření vedoucích k úsporám energie v rodinných domech.

Termín ukončení příjmu žádostí byl stanoven na 31. října 2014 nebo do vyčerpání alokace 1 900,0 mil. Kč. Vzhledem k tomu, že podané žádosti ke konci října 2014 dosáhly celkové výše požadované podpory pouze 637,1 mil. Kč, byla 1. Výzva prodloužena do 31. prosince 2014. Dalším důvodem pro prodloužení 1. Výzvy byl od druhé poloviny roku 2014 znatelný nárůst podaných žádostí, ke kterému přispěla v červenci 2014 zavedená opatření pro zvýšení atraktivity programu, a to především zjednodušení administrace směrem k žadatelům a úprava výše podpory na energetický posudek a projektovou přípravu.

Prodloužení 1. Výzvy přineslo očekávané výsledky v počtu podaných 6 606 žádostí (17 357 opatření v jednotlivých podoblastech podpory) s požadovanou výší podpory **1 483,1 mil. Kč**. Podrobnější členění struktury podaných žádostí a požadovaný objem finančních prostředků je podrobně prezentován v následujícím bodě č. 5.1.

V roce 2014 bylo proplaceno v rámci programu NZÚ zatím 611 žádostí s celkovou výší podpory 34 041 667,- Kč. Důvodem nízkého čerpání podpory v roce 2014 je stav připravenosti nezbytných podkladů pro vyplacení podpory ze strany žadatelů. Žadatelé mohou podávat žádosti před realizací opatření, v jejím průběhu nebo po ukončení realizace. Lhůta pro doložení ukončení realizace je dle oblastí podpory 24, 18 nebo 9 měsíců. Vyplacení dotace probíhá vždy až po schválení doložení ukončení realizace podporovaných opatření.

5.1. Struktura podaných žádostí a požadovaný objem finančních prostředků k 31. prosinci 2014 v rámci 1. Výzvy

Celkový přehled evidovaných žádostí v programu NZÚ k 31.12.2014

Žádosti NZÚ dle měsíce evidence v roce 2014	Počet žádostí	Podpora celkem (Kč)
Duben	199	41 240 041
Květen	240	46 151 557
Červen	380	65 556 138
Červenec	472	86 899 922
Srpen	456	87 108 440
Září	615	118 744 262
Říjen	1 321	284 913 066
Listopad	675	169 207 143
Prosinec	2 248	583 325 726
Celkový součet	6 606	1 483 146 295

Zdroj SFŽP ČR

Pozn.: v materiálu Změna dokumentace programu Nová zelená úsporám, projednaného na vládě 30. března 2014, je uveden počet přijatých žádostí v rámci 1. Výzvy celkem 6 110 a požadovaný objem podpory 1 376,7 mil. Kč. Příčinou rozdílu v uváděných hodnotách je, že během administrace bylo 496 žádostí pro nesplnění podmínek programu vyřazeno, nebo někteří žadatelé sami odstoupili od podpory.

Podpora je poskytována pouze formou přímé dotace a její výše se odvíjí od dosažených efektů (úspora energie, snížení emisí skleníkových plynů) realizovaných opatření.

Podpora v rámci podprogramu NZÚ - Rodinné domy je zaměřena na realizaci energeticky úsporných opatření, a to v následujících oblastech:

- A** – Snížování energetické náročnosti stávajících rodinných domů
- B** – Výstavba rodinných domů s velmi nízkou energetickou náročností
- C** – Efektivní využití zdrojů energie

Struktura oblastí podpory podle počtu opatření a objemu podpory k 31.12.2014

Oblast podpory	Popis	Počet opatření	Počet opatření (%)	Objem podpory (mil. Kč)	Objem podpory (%)
A - celkem	<i>Snižování energetické náročnosti</i>	7 753	44,67%	800,13	53,95%
A.1	Hladina 1	1 403	8,08%	268,94	18,13%
A.2	Hladina 2	1 059	6,10%	344,47	23,23%
A.3	Hladina 3	254	1,46%	124,15	8,37%
A.4	Zpracování odborného posudku	2 547	14,67%	50,17	3,38%
A.5	Zajištění odborného technického dozoru	2 490	14,35%	12,41	0,84%
B - celkem	<i>Výstavba RD s velmi nízkou energetickou náročností</i>	1 668	9,61%	428,03	28,86%
B.1	Hladina 1	495	2,85%	201,72	13,60%
B.2	Hladina 2	353	2,03%	197,65	13,33%
B.3	Zpracování odborného posudku a měření průvzdušnosti	820	4,72%	28,66	1,93%
C - celkem	<i>Efektivní využití zdrojů energie</i>	7 936	45,72%	254,98	17,19%
C.1	Výměna zdrojů tepla (při realizaci opatření A)	798	4,60%	47,81	3,22%
C.2	Výměna zdrojů tepla (bez realizace opatření A)	714	4,11%	43,22	2,91%
C.3	Instalace solárních termických systémů	3 317	19,11%	120,98	8,16%
C.4	Instalace systémů nuceného větrání	286	1,65%	29,03	1,96%
C.5	Zpracování odborného posudku pro oblast podpory C2	615	3,54%	3,07	0,21%
C.6	Zpracování odborného posudku pro oblast podpory C3	2 206	12,71%	10,88	0,73%
Celkový součet		17 357	100,00%	1 483,15	100,00%

Zdroj SFŽP ČR